

Kleine maar fijne design-expo in Eersel

EERSEL - Een zaal van het regionale museum De Acht Zaligheden is helemaal vrijgemaakt voor een kleine, maar daarom niet minder aangename tentoonstelling over 't Spectrum: van Rietveld tot Wilcke.

Rob Schoonen, August 03, 2017, Eindhovens Dagblad

Het is bijna aandoenlijk zoals hij het heeft getekend. De houten salontafel, met twee houten zijkanten, moest met deuvels aan elkaar worden bevestigd en verlijmd. Met speciale klossen – op maat gemaakt – moesten de elementen aan elkaar gezet worden. En Gerrit Rietveld heeft het allemaal netjes getekend en uitgeschreven; zie de tekening die aan de wand hangt en die zo prima inzicht geeft in hoe de bekende meubelmaker/architect wilde dat zijn tafel werd gemaakt. Zelfs de deuvels (houten pennetjes) zijn keurig op afstand op de tekening aangebracht en de tafel op de grond geeft aan dat het aantal precies klopt: Rietvelds wet is heilig.

De Stijl

De tekening en tafel maken onderdeel uit van de tentoonstelling Spectrum design – van Rietveld tot Wilcke, die nu in Eersel te zien is. In Eersel? Ja, in Eersel, en dus niet in Bergeijk, waar de meubelfabriek 't Spectrum van 1941 tot 1974 was gevestigd. Een heel belangrijk bedrijf was het, want met ontwerpers als Martin Visser, Constant Nieuwenhuys, Friso Kramer, Hein Stolle en Benno Premsele kreeg het naoorlogse Nederland een frisse vormgeving aangeboden. Met invloeden van De Stijl (geometrische vormen, primaire kleuren in beeldende kunst, design en architectuur) werden er meubels en accessoires in Bergeijk ontworpen die het interieur van menig huiskamer gedurende decennia heeft bepaald. Strakke meubels, waarbij de kwaliteit van de gebruikte materialen voorop stond en waarbij het roemruchte 'Form follows function' het beeld van menig bank en stoel bepaalde.

In 1974 ging het bedrijf ter ziele en even later ging het verder onder de naam Arspect. In 1988 zag een nieuwe versie van Spectrum (zonder de 't) het licht. In Eindhoven gevestigd nota bene. Intussen mag het bedrijf – sinds 2014 – ook Rietveld-klassiekers brengen, zoals de Zigzag- en de Steltmanstoel. Maar ook meer eigentijdse ontwerpers die het Spectrumhandschrift hebben, zie je er terug. Mooi voorbeeld zijn de kasten en tafeltjes van Caroline Wilcke, opgeleid aan de Design Academy Eindhoven en nu actief in Amsterdam. Klassiekers en nieuwkomers komen zo samen in de voormalige boerderij in Eersel. Da's mooi.

Nieuwenhuys

Indrukwekkend blijven de meubels van Constant Nieuwenhuys. Die zie je minder vaak dan het werk van Rietveld en Visser. En eigenlijk is dat een beetje jammer, want de wandrekjes van staal en vooral de zogeheten IJhorst-tafeltjes zijn een lust voor het oog. De draadstalen pootconstructie en de glazen (of houten) cirkelvormige bladen vormen tezamen een helder geheel.

Mooi is ook dat het een beeldend kunstenaar was die deze tafels heeft ontworpen; wederom een gouden zet van Martin Visser om juist hem uit te nodigen in 1953. De IJhorst-tafeltjes zijn nog altijd in productie en dat zegt iets over de kwaliteit van Nieuwenhuys, die hiermee in zekere zin een brug sloeg tussen zijn Cobra-tijd en het Babylon-oeuvre dat hij vanaf de jaren 60 ontwikkelde.

Benno Premsele is natuurlijk vooral bekend door zijn Lotek-lamp uit 1982. Vier staafjes metaal rechtop gezet met bovenin een lap vlieselinedoek: lampje erin, zichtbare snoer – klaar.

In Eersel hangt echter de Benno Spiegel van zijn hand en ook die is even simpel als geniaal. Het verhaal gaat dat Premsele in de jaren 50 werd gevraagd een accessoire te maken voor 't Spectrum en dat hij – in het magazijn snuffelend – met een houten ring tevoorschijn kwam. Eigenlijk was die houten cirkel bedoeld als tafelrand, maar Premsele liet er een sleuf in zagen en er vervolgens een vierkante spiegel in zakken. Et voilà: de Benno Spiegel was een feit. Sinds 2014 is hij weer in productie genomen en terecht, want het is een ingenieuze wandspiegel die helemaal recht doet aan de principes van Rietveld, De Stijl en die van Visser: eenvoudig en functioneel en (daardoor) fraai.

Het is zeker geen uitputtende presentatie in Eersel; er ontbreken talloze ontwerpen en ontwerpers. Maar, die ene zaal geeft een heel aardige eerste indruk van waar 't Spectrum voor stond/staat. Dus: voor wie toch aan het fietsen is langs de acht zaligheden, doe gerust even dit museumpje aan – het loont de moeite.

**Spectrum Design – van Rietveld tot Wilcke. Museum De Acht Zaligheden, Kapelweg 2, Eersel.
Open: Mo to Fri van 10.00-17.00h, Sa and Su from 13.00-17.00h. Till 30 September.**